

В.О. Потапов, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Ю.М. Хацкевич, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

О.В. Гапонцева, асп. (*ХДУХТ, Харків*)

ВИСВІТЛЕННЯ ПИТАНЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА В ЛЕКЦІЯХ ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ»

Вивчення дисципліни «Організація захисту прав споживачів» ґрунтується на знанні законодавчої бази України в цій сфері. Законодавство про захист прав споживачів складається з Закону України «Про захист прав споживачів», Цивільного кодексу України, Господарського кодексу України та інших нормативно-правових актів, що містять положення про захист прав споживачів. Необхідність вдосконалення законодавчої бази виникає згідно з розвитком нових складових елементів споживчого ринку, що стають повсякденням: інтернет- та телемагазини, споживчі кредити, тощо. Поряд з цим змінюються структури та повноваження органів державної влади та громадських організацій. Ось чому важливо своєчасно надавати в лекційному матеріалі інформацію щодо вже прийнятих змін законодавчих актів та зареєстрованих в парламенті проєктів, які стосуються конsumerистської політики країни.

Надання інформації про вдосконалення законодавства доцільно пов'язувати з наслідками та впливом цих змін на основні права споживачів. Нагадаємо, що споживачі під час придбання, замовлення або використання продукції, яка реалізується на території України, для задоволення своїх особистих потреб мають право на: захист своїх прав державою; належну якість продукції та обслуговування; безпеку продукції; необхідну, доступну, достовірну та своєчасну інформацію про продукцію, її кількість, якість, асортимент, а також про її виробника; відшкодування майнової та моральної шкоди, завданої внаслідок недоліків продукції, відповідно до закону; звернення до суду та інших уповноважених органів державної влади за захистом порушених прав; об'єднання в громадські організації споживачів. Наведемо приклади надання інформації про зміни до Закону України «Про захист прав споживачів», що прийняті та готуються до прийняття у період 2012-2013 року.

18.09.2012 року згідно Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо функціонування платіжних систем та розвитку безготівкових розрахунків» внесено зміни до Закону

України «Про захист прав споживачів», а саме: частину другу статті 17 викладено в такій редакції: «2. Споживач має право на вільний вибір товарів і послуг у зручний для нього час та на вільне використання електронних платіжних засобів з урахуванням режиму роботи та обов'язкових для продавця (виконавця) форм (видів) розрахунків, установлених законодавством України. Продавець (виконавець) зобов'язаний всіяко сприяти споживачеві у вільному виборі продукції та форм її оплати. Забороняється примушувати споживача придбавати продукцію неналежної якості або непотрібного йому асортименту, у будь-який спосіб обмежувати використання ним електронних платіжних засобів, якщо відповідно до законодавства продавець (виконавець) зобов'язаний приймати їх до сплати»; частину першу статті 23 доповнено пунктом 12 такого змісту: «12) обмеження або відмову в реалізації прав споживачів, установлених частиною другою статті 17 цього Закону, – у розмірі п'ятисот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян».

У Верховній Раді України зареєстровано законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо недопущення порушення прав боржників та запровадження процедури банкрутства фізичної особи» (реєстр №1145). законопроектом передбачено внесення змін до Закону України «Про захист прав споживачів». Так пропонується статтю 11 зазначеного закону, доповнити новою частиною 14 такого змісту: «До договорів із споживачами про надання споживчого кредиту застосовуються положення цього Закону про нечесну підприємницьку практику, яка вводить споживача в оману та агресивну підприємницьку практику, зокрема такі дії, як: 1) здійснення постійних телефонних, факсимільних, електронних або інших повідомлень без згоди на це споживача; 2) загроза здійснити незаконні або неправомірні дії; 3) встановлення обтяжливих або непропорційних позадоговірних перешкод для здійснення споживачем своїх прав за договором; 4) здійснення агресивних дій за рахунок третьої особи, колекторських підприємств тощо; 5) здійснення тривалих та/або періодичних візитів до житла споживача, незважаючи на вимогу споживача про припинення таких дій або залишення житла».

Таким чином, у разі прийняття зазначеного закону, ані кредитори, ані колектори вже не зможуть застосовувати до боржників вищезазначені заходи, посилаючись на те, що дозволено все, що прямо не заборонено законом. Таке вдосконалення Закону України «Про захист прав споживачів» - крок до будови цивілізованого суспільства.